

AKTUÁLNÍ PROBLÉMY MEZINÁRODNÍHO PRÁVA HUMANITÁRNÍHO

T-3 /2 EVROPSKÁ INTEGRACE A BEZPEČNOST – HISTORICKÉ A PRÁVNÍ ASPEKTY

LEOPOLD SKORUŠA

Univerzita obrany

Fakulta ekonomiky a managementu

+420 973 442 571; leopold.skorusa@unob.cz

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Projekt: ***Vzdělávání pro bezpečnostní systém státu***

(reg. č.: CZ.1.01/2.2.00/15.0070)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Úvod

1. Právo – vývoj, dělení, působnost
2. Lisabonská smlouva – právní důsledky
3. ~~Společná zahraniční a bezpečnostní politika~~
4. Justiční spolupráce v občanských, trestních věcech a policejní spolupráce

Závěr

Zdroje primárního práva

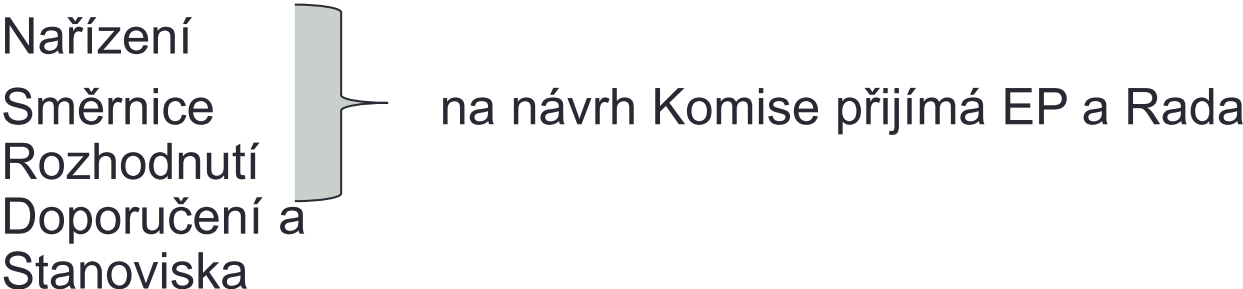
- ❑ Vymezuje kompetence nadnárodních orgánů a zmocňuje je k jejich činnosti (proto je vůči primárnímu právu označováno jako „**Ústava Společenství**“)
 - ❑ Smlouva o ESUO,
 - ❑ Smlouva o EURATOM,
 - ❑ Smlouvy o EHS a jejich změny a doplňky, tj.:
 - ❑ Slučovací smlouva z roku 1965,
 - ❑ První a druhá rozpočtová smlouva (1970 a 1975) a
 - ❑ Rozhodnutí o přímých volbách do Evropského parlamentu 1976

❑ Všeobecné revize základních smluv:

- ❑ JEA z roku 1986
- ❑ Smlouva o EU z roku 1992
- ❑ Amsterodamská smlouva z roku 1997
- ❑ Smlouva z Nice z roku 2001
- ❑ a přílohy a protokoly těchto smluv
- ❑ Nedílná součást – Smlouvy o přistoupení nových členských států upravují:
 - ❑ poměry hlasů v Radě
 - ❑ Počet poslanců v Evropském parlamentu
 - ❑ Zvýšení počtu komisařů a
 - ❑ dílčí závazky a okolnosti rozšíření

Tvorba sekundárního práva

- ❑ **právo odvozené**, jeho tvorba omezená na prostor vytvořený primárním právem – odpovědné orgány mohou přijímat sekundární normy jenom v oblastech, v nichž jsou zmocněny.
- ❑ Formy byly vymezeny Smlouvou o EHS – dnes jsou stanoveny čl. 288 SFEU
- ❑ K naplnění těchto cílů smlouvy Evropský parlament společně s Radou, Rada a Komise vydávají
 - ❑ právní (legislativní) akty unie ve formě:
 - Nařízení
 - Směrnice
 - Rozhodnutí
 - Doporučení a Stanoviska

na návrh Komise přijímá EP a Rada
- ❑ Právní akty přijaté legislativním postupem jsou – legislativními akty
- ❑ Publikační povinnost – v Úředním věstníku Evropské unie

Legislativní akty unie – proces přijímání

- ❑ LS ruší výstižná pojmenování aktů (rozhodnutí) týkajících se SZBP a nahrazuje je složitějšími pojmy
 - ❑ Společných postojů (common position) – rozhodnutí vymezující postoje, které má Unie zaujmout
 - ❑ Společných akcí (joint action) – rozhodnutí vymezující akce, které má Unie provést
- ❑ Legislativní postupy – čl. 289 SFEU
 - ❑ řádný legislativní postup – čl. 294 SFEU
 - ❑ Komise (návrh) – Radě a EP – První čtení (EP zaujme postoj a postoupí Radě)
 - ❑ Schválí-li Rada postoj – je akt přijat ve znění postoje EP
 - ❑ Neschválí-li – přijme svůj postoj v prvním čtení a postoupí jej EP
 - ❑ Informační povinnost Rady i Komise k EP – zdůvodnění svých postojů
 - ❑ Druhé čtení - důležité lhůty, (3+3 měsíce, 6 týdnů – dohádovací výbor)
 - ❑ Dohádovací postup – dohádovací výbor (členové Rady + členové EP [parita])
 - ❑ Neschválí-li – navrhovaný akt je nepřijatý
 - ❑ Schválí-li – následuje třetí čtení
 - ❑ Třetí čtení - EP a Rada mají 6 týdnů na přijetí
 - ❑ Možnost prodloužení lhůt z podnětu EP – (měsíc, 2 týdny)
 - ❑ Zvláštní ustanovení – čl. 294/15

Legislativní akty unie – proces přijímání

□ Legislativní postupy (pokračování) – čl. 289 SFEU

□ zvláštní legislativní postup – čl. 289/2 SFEU

□ Zvláštní případ stanovený ve Smlouvách je přijetí

- Nařízení

- Směrnice nebo

- Rozhodnutí

- EP za účasti Rady nebo Radou za účasti EP

□ Institut evropské občanské iniciativy – čl. 24 SFEU

□ Vztah k čl. 11 SEU

- iniciativa nejméně 1 milionu občanů z podstatného počtu států – výzva Komisi, aby v rámci svých pravomoci předložila vhodný návrh

Nelegislativní akty unie

- ❑ Komise může být legislativním aktem zmocněna k přijímání aktů s obecnou působností
 - ❑ Mění nebo doplňují nepodstatné prvky legislativního aktu
- ❑ Cíle, obsah, rozsah a dobu trvání takové pravomoci – je ale stanoven legislativním aktem
- ❑ Hovoříme o přenesené pravomoci – musí být uvedeno v názvu aktu „*v přenesené pravomoci*“

- ❑ Komise nebo ve výjimečných případech (oblast SZBP) Rada – zmocněné k tomu řádným legislativním postupem formou Nařízení mohou
- ❑ Vydat prováděcí předpis (ke stanovení jednotných podmínek) k provedení právně závazných aktů unie v jednotlivých státech
- ❑ Hovoříme o přijímání prováděcích aktů – musí být uvedeno v názvu aktu „*prováděcí*“

Legislativní proces – realizace norem – kontrola

Občané, zájmové skupiny, experti: diskuze, konzultace

Komise: formální návrh

Parlament a Rada: legislativní akt unie

Vnitrostátní nebo místní orgány: provádění

Komise a Soudní dvůr: kontrola provádění, (vynucování, sankce)

Nařízení (Regulations)

- obecná závaznost
- komunitární charakter – jednotné naprosto stejné právo v celé unii (sjednocování práva)
- je závazné ve všech svých částech a bezprostředně použitelné v každém členském státě (přímý účinek)

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 1039/2009

ze dne 3. listopadu 2009

o stanovení paušálních dovozních hodnot pro určení vstupní ceny některých druhů ovoce a zeleniny

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 ze dne 22. října 2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty („jednotné nařízení o společné organizaci trhů“) ⁽¹⁾,

s ohledem na nařízení Komise (ES) č. 1580/2007 ze dne 21. prosince 2007, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 2200/96, (ES) č. 2201/96 a (ES) č. 1182/2007 v odvětví ovoce a zeleniny ⁽²⁾, a zejména na čl. 138 odst. 1 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

Nařízení (ES) č. 1580/2007 stanoví na základě výsledků Uruguayského kola mnohostranných obchodních jednání kritéria, podle kterých má Komise stanovit paušální hodnoty pro dovoz ze třetích zemí, pokud jde o produkty a lhůty uvedené v části A přílohy XV uvedeného nařízení,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Paušální dovozní hodnoty uvedené v článku 138 nařízení (ES) č. 1580/2007 jsou stanoveny v příloze tohoto nařízení.

Článek 2

Toto nařízení vstupuje v platnost dnem 4. listopadu 2009.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 3. listopadu 2009.

Směrnice (Directives)

- harmonizace práva
- závazná pro každý stát, kterému je určena, pokud jde o výsledek, jehož má být dosaženo – závazná jen co do dosažení požadovaného cíle,
- přenechává státům volbu formy a prostředků
- nenahrazuje národní právní předpis – členské státy jsou povinny upravit své národní právo

SMĚRNICE KOMISE 2009/135/ES

ze dne 3. listopadu 2009

kteřou se povolují dočasné odchylky od některých kritérií způsobilosti dárců plné krve a krevních složek stanovených v příloze III směrnice 2004/33/ES v souvislosti s rizikem nedostatku krve a krevních složek způsobeného pandemií chřipky A(H1N1)

(Text s významem pro EHP)

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

parlamentu a Rady 2002/98/ES, pokud jde o některé technické požadavky na krev a krevní složky (4).

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství,

(3) K uvolnění uvedených kritérií by se mělo přistoupit jako k poslednímu prostředku poté, co se organizační opatření směřující k optimalizaci zásobování krví, komunikační kampaně zaměřené na dárce krve a optimalizace klinického použití krve ukáží jako nedostatečné pro kompenzaci nebo prevenci nedostatku krve a krevních složek.

s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2002/98/ES ze dne 27. ledna 2003, kterou se stanoví standardy jakosti a bezpečnosti pro odběr, vyšetření, zpracování, skladování a distribuci lidské krve a krevních složek a kterou se mění směrnice 2001/83/ES (1), a zejména na čl. 29 odst. 2 písm. d) uvedené směrnice,

(4) Dne 11. října 2007 vydala WHO doporučení týkající se zachování bezpečného a přiměřeného zásobování krví v případě pandemie chřipky (5), které stanoví, že jakékoli uvolnění kritérií způsobilosti má být omezeno na pandemické období, fázi 6, v souladu s globálním plánem připravenosti na chřipku WHO (6).

vzhledem k těmto důvodům:

2009/2010, riziko nedostatku krve a krevních složek by tedy mělo být přinejmenším snižené a budou rovněž dostupné přesnější údaje o epidemiologii nákazy a očkování.

- (10) Opatření stanovená touto směrnicí jsou v souladu se stanoviskem výboru zřízeného článkem 28 směrnice 2002/98/ES,

PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Odchyly od některých kritérií způsobilosti dárců

1. Členské státy čelící závažnému riziku nedostatečného zásobování nebo reálnému nedostatečnému zásobování krví a krevními složkami přímo způsobenému pandemií chřipky A(H1N1) mohou dočasně:

- a) odchylně od bodu 1.2 přílohy III směrnice 2004/33/ES snížit minimální hodnotu hemoglobinu v krvi dárců na ne méně než 120 g/l u žen a 130 g/l u mužů;

a/nebo

Článek 2

Provedení

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do dne 31. prosince 2009. Neprodleně sdělí Komisi jejich znění a srovnávací tabulku mezi těmito předpisy a touto směrnicí.

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 3

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Použije se do 30. června 2010.

*Článek 4***Určení**

Tato směrnice je určena členskými státy.

V Bruselu dne 3. listopadu 2009.

Za Komisi
Androulla VASSILIOU
členka Komise

Rozhodnutí (Decisions)

- ❑ závazné ve všech svých částech pro toho, komu je určeno (právní úprava jednotlivých případů) a působí bezprostředně

- ❑ Instituce mohou od občana EU nebo od členského státu požadovat, aby konal nebo se konání zdržel, mohou mu přiznávat práva nebo ukládat povinnosti

ROZHODNUTÍ KOMISE

ze dne 30. října 2009,

kterým se mění rozhodnutí 2004/432/ES o schválení plánů sledování reziduí předložených třetími zeměmi podle směrnice Rady 96/23/ES

(oznámeno pod číslem K(2009) 8347)

(Text s významem pro EHP)

(2009/800/ES)

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

Uvedený produkt by proto měl být zahrnut do položky pro každou z uvedených třetích zemí na seznamu v příloze rozhodnutí 2004/432/ES.

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství,

s ohledem na směrnici Rady 96/23/ES ze dne 29. dubna 1996 o kontrolních opatřeních u některých látek a jejich reziduí v živých zvířatech a živočišných produktech a o zrušení směrnic 85/358/EHS a 86/469/EHS a rozhodnutí 89/187/EHS a 91/664/EHS⁽¹⁾, a zejména na čl. 29 odst. 1 čtvrtý pododstavec uvedené směrnice,

vzhledem k těmto důvodům:

- (4) Černá Hora je v současnosti uvedena na seznamu v příloze rozhodnutí 2004/432/ES u skotu, ovcí/koz, prasat, koňovitých a medu. Toto zařazení na seznamu je prozatímní a platí do obdržení dalších informací o reziduích.
- (5) Černá Hora předložila Komisi aktualizovaný plán sledování reziduí pro skot, ovce/kozy, prasata, drůbež, produkty akvakultury, vejce a med. Hodnocení uvedeného plánu a doplňkové informace získané Komisí poskytují dostatečné záruky, pokud jde o plán sledování reziduí u skotu, ovcí/koz, prasat a medu. Uvedené produkty by proto měly zůstat na seznamu u položky pro Černou Horu v příloze rozhodnutí 2004/432/ES

- (10) Aby se zabránilo narušení obchodu, mělo by být stanoveno přechodné období pro zásilky některých zvířat a produktů živočišného původu pocházející z Černé Hory a Seychel, které byly z uvedených třetích zemí odeslány do Společenství před datem použitelnosti tohoto rozhodnutí.
- (11) Rozhodnutí 2004/432/ES by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno.
- (12) Opatření stanovená tímto rozhodnutím jsou v souladu se stanoviskem Stálého výboru pro potravinový řetězec a zdraví zvířat,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Příloha rozhodnutí 2004/432/ES se nahrazuje zněním přílohy tohoto rozhodnutí.

Článek 2

Toto rozhodnutí se použije ode dne 1. listopadu 2009.

Změny v seznamu v příloze rozhodnutí 2004/432/ES učiněné tímto rozhodnutím se nevztahují na zásilky koňovitých a produktů z koňovitých z Černé Hory a na zásilky akvakultury ze Seychel, pokud může dovozce těchto zvířat a produktů doložit, že byly odeslány z Černé Hory, případně ze Seychel a byly na cestě do Společenství již před datem použitelnosti tohoto rozhodnutí.

Článek 3

Toto rozhodnutí je určeno členskými státy.

V Bruselu dne 30. října 2009.

Za Komisi

Androulla VASSILIOU

členka Komise

Doporučení (Recommendations) a stanoviska (Opinions)

- ❑ nejsou závazná
- ❑ doporučení – adresát je vyzýván k určitému žádoucímu jednání, avšak není k němu právně povinován
- ❑ stanoviska – posouzení současné pozice nebo určitých procesů ve Společenství (příprava pozdějších závazných právních aktů)

Politiky EU

čl. 7 – 17 SFEU – obecně použitelná ustanovení – tzv. principy integrace

☐ Zemědělství, rybolov, potraviny a krmiva

- ☐ Společná zemědělská politika, rozvoj venkova, akvakultura, společná rybářská politika, bezpečnost potravin

☐ Podnikání

- ☐ Průmyslová odvětví, politiky, malé a střední podniky, jednotný trh, volný pohyb, konkurenceschopnost

☐ Boj proti změně klimatu

☐ Průřezové politiky

- ☐ Hospodářská krize, růst a pracovní místa, regulace, udržitelný rozvoj, mnohojazyčnost, změna klimatu

☐ Kultura, vzdělávání a mládež

- ☐ Audiovizuální tvorba a média, kultura, vzdělání a odborná příprava, sport, mládež

Politiky EU

☐ Hospodářství, finance a daně

- ☐ Finanční služby, rozpočet, hospodářská soutěž, cla, ekonomika, boj proti podvodům, daně

☐ Zaměstnanost a sociální práva

- ☐ Zaměstnanost, sociální věci a rovné příležitosti

☐ Energetika a přírodní zdroje

- ☐ Boj proti změně klimatu, energetika, transevropské sítě

☐ Životní prostředí, ochrana spotřebitelů a zdraví

- ☐ Spotřebitelé, životní prostředí, bezpečnost potravin, zdraví, námořní politika, udržitelný rozvoj

☐ Vnější vztahy a zahraniční věci

- ☐ Společná zahraniční a bezpečnostní politika, rozvoj, rozšiřování EU, spolupráce, vnější vztahy, humanitární pomoc, lidská práva, zahraniční obchod

☐ Spravedlnost a občanská práva

- ☐ Svoboda, bezpečnost

Konvent

(čl.48 SEU)

- ❑ Institut, který svolává předseda Evropské rady v procesu
 - ❑ Řádného postupu při přijímání změn ve smlouvách, tedy
 - ❑ přijme-li ER prostou většinou po konzultaci s EP a Komisí kladné rozhodnutí ve vztahu k posouzení navrhovaných změn
 - ❑ Složení
 - ❑ Zástupci vnitrostátních parlamentů
 - ❑ Hlavy států (předsedové vlád) členských států
 - ❑ Členové EP
 - ❑ Členové Komise
 - ❑ Konvent přezkoumá návrhy změn a konsensem přijme doporučení pro konferenci zástupců vlád členských států
- ❑ Konferenci zástupců vlád členských států svolá předseda Rady, aby se společně dohodly změny, které mají být ve Smlouvách provedeny
- ❑ Změny vstoupí v platnost po ratifikaci všemi členskými státy v souladu s jejich ústavními předpisy

Společná zahraniční a bezpečnostní politika

- ❑ unie vede SZBP
 - ❑ Vymezováním obecných směrů
 - ❑ Přijímáním rozhodnutí vymezujících
 - ❑ Akce, které má unie provést
 - ❑ Postoje, které má unie zaujmout
 - ❑ Posilováním systematické spolupráce mezi členskými státy při provádění jejich politiky
- ❑ ER – určuje strategické zájmy unie, stanovuje cíle, vymezuje obecné směry a přijímá nezbytná rozhodnutí
- ❑ Rada – vypracovává SZBP
- ❑ SZBP – vykonávají
 - ❑ VP SZBP
 - ❑ členské státy

Společná zahraniční a bezpečnostní politika

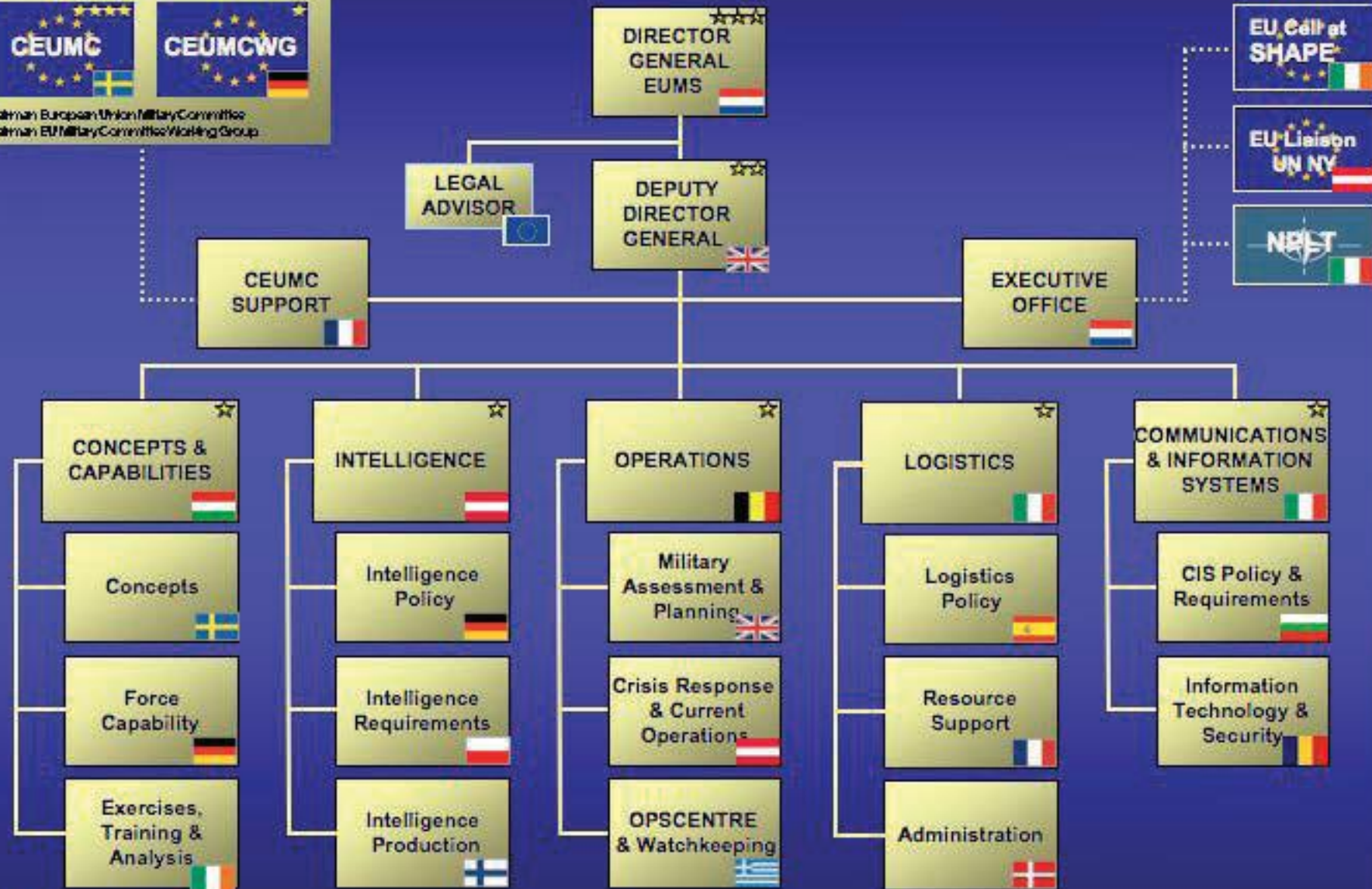
- ❑ Původně jako druhý pilíř EU – založena Maastrichtskou smlouvou
- ❑ Po LS – Společná bezpečnostní a obranná politika (SBOP)
- ❑ LS – čl.21 – 46 SEU
- ❑ Cíl
 - ❑ ochrana společných hodnot, základních zájmů, nezávislosti a integrity EU v souladu se zásadami [Charty OSN](#),
 - ❑ posilování bezpečnosti EU ve všech směrech,
 - ❑ zachování míru a posilování mezinárodní bezpečnosti v souladu se zásadami Charty OSN a Helsinského procesu,
 - ❑ podpora mezinárodní spolupráce,
 - ❑ rozvoj demokracie a právního státu a respektování lidských práv a základních svobod

Operace EU v rámci SZBP

Výběr misí

- ❑ **Concordia** (2003) - převzetí operací NATO v [Makedonii](#)
- ❑ **Artemis** (2003) - vojenská operace v [Demokratické republice Kongo](#) za účasti výhradně jednotek EU
- ❑ **Eujust Themis** - podpora právního prostředí v [Gruzii](#)
- ❑ **Proxima** - policejní mise v [Makedonii](#)
- ❑ **EUPM** - policejní mise v [Bosně a Hercegovině](#)
- ❑ **Eufor Althea** - vojenská operace v [Bosně a Hercegovině](#)
- ❑ **Eujust Lex** - podpora právního prostředí v [Iráku](#)

European Union Military Staff

EUMS

Prameny

- ✓ Evropská unie - Petr Fiala, Markéta Pitrová, Brno: centrum pro studium demokracie a kultury,
- ✓ Základy práva Evropské unie pro ekonomy- Vladimír Týč, 5. aktualiz. vydání, Linde Praha,
- ✓ Smlouva o Evropských společenstvích,
- ✓ Smlouva o EU,
- ✓ Internet- www.euroskop.cz,
www.eurozoom.info.cz, a spousta dalších ...